

ELSA SOINI

Uni

HISTORIALLINEN RAKKAUSROMAANI

Uni

Elsa Soini

Uni

SAGA Egmont

Uni

Cover images: Shutterstock

Copyright © 2025 SAGA Egmont

Teos on julkaistu historiallisena dokumenttina, jonka kieli kuvastaa julkaisuaikansa näkemyksiä.

All rights reserved

ISBN: 9788727268460

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Vognmagergade 11, 2 DK-1120 Copenhagen

I
KEVÄT

Minä olen kuin mies. Olen saanut miehen kasvatuksen, minulla on miehen virka ja tulot ja ajattelen kuin mies. Tämä ei ole kehumista — toivottavasti — tämä on tunnustus, sillä minulla on kaksi sisarta, jotka ovat naimisissa, joten tiedän varsin hyvin, kuinka kaunista on olla nainen.

En siedä työttömyyttä, kuvittelen, etteivät miehetkään siedä. Minä ainakin voin pahoin, kun herätessäni äkkiä muistan, että työni on valmis eikä uusi työ odota minua.

Lapsena saadessani makeisia tai leivoksia söin aina ensiksi pois ne, joista pidin enimmin, jotta sitten voisin myös nauttia niistä huonommista, kun ei parempia enää ollut tarjolla.

Nyt olen tehnyt samoin.

Nautin työstäni, imin, ahmin sitä, join täysin siemauksin — niin ahneesti, ettei se ollut oikein terveellistäkään. Uneni kärsi siitä ja hipiäni ja vartaloni. Piehtaroitsin ylenpalttisessa, sokeassa, ihanassa työssä.

Ja nyt ovat kyllästyttävät, tyhjät päivät tulleet, työ on auttamat-

tomasti ohitse, ja lomaa riittää syksyyn. Nauti nyt, sanon itselleni, sinun on hyvä olla, saat ruokaa ja juomaa, lepoa, huvia ja seuraa sekä hyvän vuoteen ja aikaa siinä vetelehtiä. Nauti nyt niistä huonommista makeisista!

Minulla on ystävättäriä, jotka todellakin nauttivat tällaisesta tilanteesta.

Yksi heistä ostaa kallista kangasta ja mallit ja ompelee itselleen puvun, kaksikin, ja herkullisia alusvaatteita, jos työttömyyttä kestää kauan.

Toinen panee alulle ryijyn.

Kolmas ottaa esille kortit, suklaarasian ja naisten romaanin.

Neljäs menee kampaajalle, teatteriin, vieraisille.

Mitähän miehet tekevät? Useimmat heistä kai ostavat auton, moottorin tai purjeveneen ja rupeavat sitä tutkimaan, kiilloittamaan, puhdistamaan, tai löytävät piilostaan kouluajan postimerkkialbumin. *Niin* mies en sentään ole. En ymmärrä moottoria ja pelkään merta, eikä minulla koskaan ole ollut ainoatakaan vanhaa postimerkkiä.

Koetin monta lajia. M.m. järjestin kahvikutsut, onnellistutin viitisen uteliasta ihmistä, jotka eivät olleet nähneet uutta kotiani lähempää kuin ovensuusta. Se on nimittäin merkillisyys, eikä sitä moni ole nähnyt. Ei ole ollut aikaa näytellä.

Viime vuonna oli minulla liikaa rahaa samalla kertaa kuin olin pakotettu tai armoitettu muuttamaan asuntoa. Vanhempani halusivat vihdoinkin pienempää huoneistoa perheen kutistuessa, ja minä käytin tilaisuutta hyväkseni — oikeastaan kaikkien suureksi tyydytykseksi, koska Aura siten pääsi Olgasta ja keskuskeittiö-taloon, ja minä pääsin rauhaan perhe-elämästä, joka oli häirinnyt jonkin verran työtäni. En ole nimittäin niin häikäilemätön kuin ihmiset luulevat.

Menin siis Editin luokse: »Sinä olet arkkitehti ja muutenkin kekseliäs. Tässä on dublettini pohjapiirros ja tällainen on talon ulkoasu, aivan asiallinen, tai miksikä sitä haluat sanoa. Kalusta se nyt kuinka vaan, kunhan siinä voi tehdä työtä ja nukkua vanhan-aikaiseen tapaan, ja Olga mahtuu ja suostuu keittiöön.»

»Paljonko sinulla on?» kysyi Edit silmät kiiluen.

»25000 sekä kuormallinen punaista plyyshiä ja kipsisiä suurmiehiä.»

Edit nyrpisti nenäänsä, ei suurmiehille, joita hän käsitteli aivan huolettomasti, vaan summan pienuudelle, mutta sitten hän ojensi leveän, hyvinhoidetun kätensä: »Kiinni on.»

Edit on käytännöllinen ja säästäväinen. Hyvä siitä tuli. Lakaväriä ja lasia hän ei kuitenkaan säästänyt eikä paljon metallitankojakaan, joten Kalliovuorenkatu 20 B tuli kuuluisaksi sekä Editin kadehtivien työtovereiden että minun hirmustuneiden ystäväni piirissä.

Edit vaati nimittäin valokuvaajalleen sisäänpääsyn, ja minä vaadin itselleni ehdottoman, täydellisen työrauhan, koska olin heti kotini valmistuttua iskeytynyt uuteen työhöni. Ja kun minä teen työtä, niin *teen* sitä, en näpertele enkä ponnahtele, vaan teen säännöllisesti ja säälimättömästi, niinkuin Nurmi juoksee — kello kädessä.

Kuinka saisisinkaan muuten ylityötä käsistäni, kun vakainainenkin jo vie vähintään kuusi tuntia. Kevätlukukaudeksi otin lomaa kokonaan, sekä kirjastosta että maailmasta. Oveani ei asiaankuulumaton avannut, enkä itse ulos mennyt muuta kuin Yliopiston kirjastoon, voimistelutunnille ja kävelyille. Vaikka vaatteet olisivat tippuneet yltäni ja kengät murentuneet jaloissani, ei niitä nyt ajateltu. Väitöskirja oli tehtävä valmiiksi.

Se oli tietysti jonkinlaista hulluutta. Kaikkihan me rakoi-

lemme jossakin kohdassa, tiedemiehet tavallisesti työssä. Tieteellinen työ taitaa olla sitä lajia — hulluutta. Pitää ihmisen prässissä, painon alla. Minä olenkin varmasti kutistunut tänä aikana, ja nyt kun paino on poissa, ei sielu enää kykenekään laajenemaan, on kadottanut joustavuutensa, ei saavuta enää luonnollista kokoaan. Oikein peloittaa, että hauras nahka ei kestäisikään, jos yrittäisin, joten on parasta olla varovainen ja pysyä lestissään jälkeenkänpäin.

Mutta minä olen kamalan yksinäni nyt. Spesialisoituminen on vaarallista. Olen kadottanut, ainakin näkyvistäni, ystäväni, jotka eivät koskaan ole olleetkaan oikein läheisiä, vaikkakin herttaisia. Kuka käskee suunnata kaikki kiihkeät tunteensa yhteen ainoaan mieheen, päälle päätteeksi sellaiseen mieheen, joka on kuollut monta kymmentä vuotta sitten, valita kuollut runoilija, toisen luokan runoilija, ainoaksi seurakseen kokonaiseksi vuodeksi! Siitä ei hyvää koidu, ei seuraelämällisesti ainakaan.

Eikä siitä koitunut muutenkaan. Nyt olin haudannut tuon rakauteni, käärinnyt valkoiseen paksuun paperiin, köyttänyt siististi ristiin nyörillä ja kantanut sen hellästi professorin pöydälle. Ja nyt on epäonnistumisen peikko iskenyt kyntensä minuun.

Sellaista työttömyys saa aikaan!

Sanoin äsken ylimielisesti ajattelevani kuin mies, ja totta tosiaan luultavasti ajattelenkin, koska juuri miehinen ajattelu on synnyttänytkin tuon peikkoni. Kas, minä olen aina itsekseni hieman halveksinut naisten töitä, en, Jumala paratkoon, leipomisia ja sukanparsintaa y.m.s., en suinkaan, vaan heidän räpelöimistään miehisillä markkinoilla, esimerkiksi Auran yleisesti suosituista, kansantajuisia esitelmiä kaikilta aloilta.

Ja nyt omat koirat purivat. Olinhan minäkin nainen, ja yrittänyt tehdä älyllistä työtä.

Jos antaa osan itsestään toiselle, voiko silti olla kokonainen?

Uni Tammer on työttömyyttä, humputuksia ja turhanpäiväisyyttä vieroksuva itsenäinen nainen 1920-luvun Helsingissä. Kun hänelle tarjoutuu mahdollisuus lähteä matkalle ystävättärensä Kaijan seurana, Uni päättää kuitenkin astua laivaan. Päätös laittaa Unin elämän kertaheitolla uusiksi.

Luvassa on seikkailu eurooppalaisten kaupunkien halki, yhdessä hilpeän, yläluokkaisen seurueen kanssa. Matkalle lähtee myös muuan Erkki Kaarilahti, jonka perään Unin on määrä katsoa. Mutta kun nuoren miehen hyväntuulisuus ja ihastuttava luonne vetävät Unia puoleensa, hänen täytyy pohtia, mitä äkkiä syttynyt tunne tarkoittaa.

Elsa Soinin ensi kerran vuonna 1930 julkaistu romaanin eläväiset henkilöhahmot ja tunnelmallinen kerronta herättävät henkiin 1920-luvun suomalaisen yläluokan ilot ja surut.